

Bederlag, at jeg tror, man turde gjøre den ærede Forslagsstiller opmærksom paa, at det maa vist stipuleres saaledes, at Betalingen skal være omtrentlig passende Bederlag, idet det er den eneste Betingelse for, at vi ikke efterhaanden ville glide over i den Gænge, at en altfor stor Del af Fattigforsørgelsen vil blive lagt over paa Amtene og disse Amtsanstalter, og netop paa Grund af Amtsanstaltens Karakter, den Karakter, som de uvilkaarlig ville faae som en Slags Dvangsarbejdsanstalter, kan det ikke være ønskeligt af humane Hensyn, at det efterhaanden paa Grund af, at det er det Billigste, i for høi Grad bliver Coutume, at Kommunerne sende flere og flere af de Fattige over i Amtsanstalterne. Med disse Par Bemærkninger skal jeg slutte, idet jeg endnu en Gang skal tillade mig at anbefale ærede Medlemmer efter bedste Evne at fremme Forslaget, og tillige gjøre en ærbødig Hensøgning til den høitærede Minister, om han—som han ogsaa har givet Tilfagn om—vil yde sin værdifulde Medvirking til, at dette Lovforslag kan blive fremmet, om ikke saa overmaade hurtigt, saa dog indenfor en rimelig Tid, da det er min Overbevisning, at det imødeses med Længsel af en stor, stor Kredt af saa godt som alle Samfundsklasser rundt omkring i Landet.

Bertelsen (Veile Amts 5te Valgkreds): Der er nu talt saa meget om dette Lovforslag, at det snart kunde være nok, og jeg skal heller ikke trøtte Thinget længe, men jeg har dog et Par Bemærkninger at gjøre til det, idet jeg nemlig ikke ser saaledes paa Forslaget som saa mange Medlemmer, der ere glade ved det, det er jeg nemlig ikke, idet jeg ikke er enig i de Principer, det hviler paa. Det er sagt, at det var behageligt, rigtigt og nødvendigt, at vi fik alle disse Lovbestemmelser samlede i en Fattiglov. Jeg indrømmer det fuldt ud, og det vil enhver indrømme, der kjenner, hvad Betydning det har for et Sogneraads Formand, og Sogneraadet i det Hele at have disse Bestemmelser saa klare, som de kunne faas. Det er imidlertid for mig det mindst Betydningsfulde, det kan der kommes over, om der end ofte kan komme Ulempe af den Slags Ting, men det er alligevel af mindre Betydning i Forhold til det, som Lovforslaget omfatter. Det, jeg nærmest vil tale om, er § 29, som jeg anser for Hovedpunktet. Der staar, at Kommunen skal drage Omsorg for, at de Trængende ikke savne det Nødvendige til Livets Ophold eller tilbørlig Kur og Pleie i Sygdomstilsælde; det er de Fordringer, der stilles

til Kommunerne. Nu vil jeg nok se lidt paa, hvorledes Kommunerne ere stillede. Naar vi mødes i Kommunerne, er det stadig de forøgede kommunale Udgifter, vi staa lige overfor, og naar vi spørge, hvor de komme fra, saa er det stadig vore Fattigbyrder, der blive større og større. Naar vi saa skulle se paa, hvorledes det forholder sig, og skulle se til Bunds i Forholdene, saa ville vi se, at de 50 Millioner, som gennem Beskatningen komme ind i Statskassen det ene Aar efter det andet, hovedsagenlig bruges til Militærvæsenet og til store Lønninger, og at kun $\frac{1}{3}$ kommer tilbage som produktive Penges til Skatteyderne ude i Landet. Det er klart, at dette System maa afføde en Befolkning, der mere eller mindre, navnlig i de brede Lag, kommer i Forbindelse med Fattigvæsenet, saaledes, at den store Fattigbyrde, som vi staa i, derved væsentlig forøges. Jeg mener nu slet ikke, at Videnskabsmænd og Embedsmænd ikke skulle have Noget for deres Arbejde, jeg vil tværtimod ikke have fulkne Embedsmænd eller Videnskabsmænd; jeg siger: Skulle vi have det frem, skulle de ogsaa have Noget for det. Men der er en Ting, som ikke staar i Samklang dermed, og det er, naar vi staa med en Arbejder, der har 3—4—500 Kroner i Indtægt, som vi beskatte med 20 pCt. til Statskassen og mange Gange med mere, hvorledes skal saa den Mand gjøre det Kunststykke at forsyge en Familie, Kone og Børn med den Indtægt? Det kan jeg ikke faae til at rime sammen med de store Fordringer paa den anden Side. Vi kunne efter min Mening her forlange, at en stor Del af Statskassens Penges burde gaa tilbage til Landbruget og til Landets Kommuner, vi kunne forlange en Nedsættelse i Tolben paa de Livsfornödenheder, som navnlig Arbejderklassen bruger, og hvis vi kunde faae de to Ting, vilde det allerede være en betydelig Lettelse i Fattigbyrden, og vi kunne forlange en direkte Støtte af Staten til Kommunekasserne til Bestridelse af Udgifterne ved Fattigvæsenet og Skolevæsenet. Det er de to Ting, som navnlig genere Arbejderklassen. Arbejderen bliver legemlig og aandelig knust af den indirekte Beskatning og af vort Skolevæsen. Netop fordi vi blive blokkede saaledes for Penges til Statskassen, kunne vi ikke hyde vore Børn en saadan Undervisning, at den er tilstrækkelig i Givet, naar de skulle til at optage Kampen der. Og komme de saa til at sidde som selvstændige Mænd, hviler der en saadan Stat paa dem, at de med de ringe Indtægter, de have, ubetinget maa gaa til Grunde og komme over paa Fattigvæsenet. Det er de to Ting,